

بررسی نتایج طولانی مدت بالن والولوپلاستی دریچه ریوی در کودکان

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۰۲/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۰۴/۰۵

چکیده

زمینه و هدف: تنگی ایزوله دریچه شریان ریوی ۸-۱۰٪ از ناقایص مادرزادی قلب را تشکیل می‌دهد. این مطالعه برای بررسی نتایج بالن والولوپلاستی پولمونر در کودکان انجام شده است. روشن برسی: ۷۸ بیمار تحت بالن والولوپلاستی قرار گرفتند. در پی گیری طی فواصل یک روزه، یک، سه و شش ماهه و یک ساله گرادیان سطح دریچه از طریق اکوکاردیوگرافی اندازه گیری شد. بیماران به دو دسته بدون تنگی ناحیه انفاندیبول و با تنگی ناحیه تقسیم شدند. گروه با تنگی ناحیه انفاندیبول نیز به دو دسته دریافت‌کننده ایندرال و بدون ایندرال تقسیم بندی شدند. یافته‌ها: از ۷۸ بیمار، ۳۵ مورد (۴۴/۹٪) مومن و ۴۳ مورد (۵۹/۱٪) مذکور بودند. وزن بیماران در محدوده ۱۶/۱۸±۸/۸ کیلوگرم و سن بیماران ۴/۲۹±۳/۵ سال بود. گروه بدون تنگی انفاندیبول ۳۳ مورد (۴۳٪) و با تنگی انفاندیبول ۴۵ مورد (۵۷٪) این دو گروه از نظر سن، جنس، وزن، نوع بالن استفاده شده و نسبت سطح بالن به سطح بدن و شدت نارسایی دریچه ریوی (PR) با هم اختلاف معنی داری نداشتند. از میان ۴۵ بیمار با تنگی انفاندیبول ۲۷ بیمار (۶۰٪) به مدت شش ماه تحت دریافت ایندرال قرار گرفتند و ۱۸ بیمار (۴۰٪) ایندرال نگرفتند. در این دو گروه هم بعد از بالن گرادیان به صورت معنی داری افت کرد ($P<0.0001$). در گروه دریافت کننده ایندرال سیر نزولی دائمی و شدیدتر بود. نسبت سطح بالن به سطح بدن با شدت PR متوسط و شدید رابطه معنی داری داشت ($P=0.015$). نتیجه‌گیری: بالن والولوپلاستی روش درمانی مؤثر برای تنگی پولمونر است. گرادیان باقی‌مانده در ناحیه انفاندیبول متعاقب بالن والولوپلاستی پولمونر به مرور زمان کاهش پیدا می‌کند. تجویز ایندرال به تسريع این روند کمک می‌کند.

کلمات کلیدی: تنگی دریچه شریان ریوی، بالن والولوپلاستی دریچه ریوی، پروپرانولول.

پریدخت نخستین داوری
حجت مرتضائیان لنگرودی
حمیدرضا قائمی*

گروه قلب کودکان، مرکز قلب شهید رجایی، رجایی،
دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

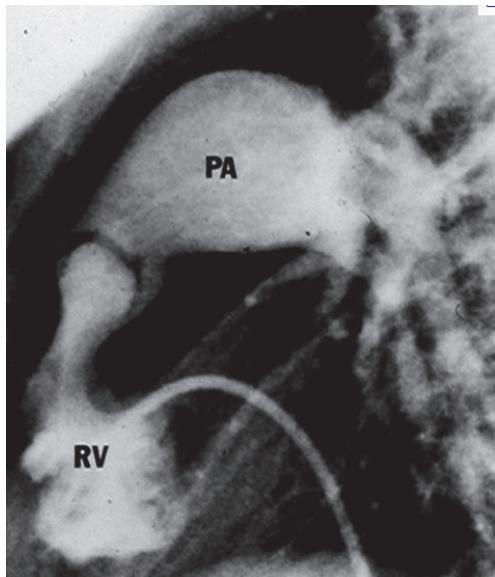
*نویسنده مسئول: تهران، نقاطه نیايش و خیابان ولیعصر.
پیمارستان قلب شهید رجایی، بخش قلب کودکان
تلفن: ۰۲۱-۳۳۹۲۲۵۰۹
E-mail: Ghaemi.hamidreza@gmail.com

مقدمه

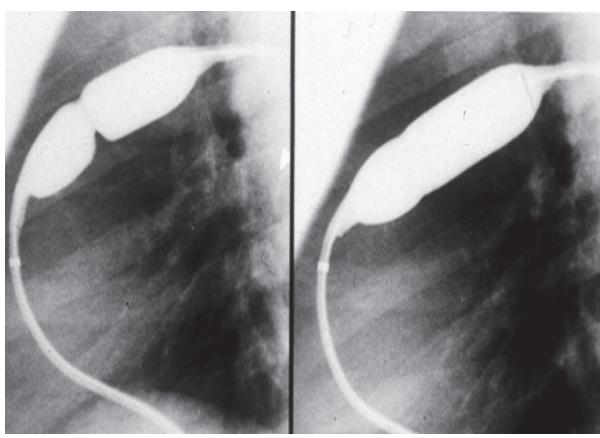
هیپرتروفی به ویژه در ناحیه انفاندیبول است. این هیپرتروفی در ناحیه انفاندیبول می‌تواند باعث تنگی زیر دریچه‌ای شود.^۱ در صورتی که فشار بطن راست کمتر از نصف فشار بطن چپ، یا گرادیان در سطح دریچه کمتر از ۴۰-۳۵ میلی‌متر جیوه باشد تنگی خفیف دریچه شریان ریوی وجود دارد.^۲ روش والولوپلاستی دریچه شریان ریوی برای اولین بار در سال ۱۹۸۲ توسط Kan انجام شد.^۳ با توجه به نتایج قابل قبول والولوپلاستی با بالن، گرادیان حداقل ۳۵ میلی‌متر جیوه با اکو در کثیار شواهد هیپرتروفی بطن راست می‌تواند به عنوان اندیکاسیونی برای والولوپلاستی باشد.^۴ بالن والولوپلاستی به عنوان درمان استاندارد برای بیماران با تنگی شریان ریوی توصیه می‌شود.^۵

تنگی ایزوله دریچه شریان ریوی (Isolated pulmonary valve stenosis) ۸-۱۰٪ از موارد بیماران با ناقایص مادرزادی قلب را تشکیل می‌دهد. در فرم کلاسیک آن، دریچه گندی شکل است و دو الی چهار رافه دیده می‌شود. به طور کمتر شایع دریچه به صورت منتشر ضخیم شده است، که با چسبندگی کومیشورها (Commissures) همراه است. دریچه‌های دیس پلاستیک سه‌لتی هستند و لتهاي آنها بسیار ضخیم و حاوی بافت میگروماتوز هستند. در این دریچه‌ها آنولوس هایپوپلاستیک است.^۱ تغییرات ثانویه در بطن راست شامل

بدن را نیز محاسبه کردیم تا بینیم که این نسبت می‌تواند معیار مناسبی برای تخمین سایز بالن باشد. فرمول: عدد ۰/۷۸۵ ضرب در قطر بالن به توان ۲ (به میلی‌متر)، حاصل آن تقسیم بر سطح بدن و (مترمربع). ضمناً ما نوع بالن استفاده شده (SC) Semi Compliant (SC) و (NC) Non Compliant (NC) را هم در بیماران مقایسه کردیم. بالنهای VACS Atlas (NC), XXL (NC), Tayshack (SC), Balton Ever Cross (NC), Z-med II (NC), VACS III (NC), JII (SC) استفاده شده شامل: Optapro (NC) و Minityshak (SC), (NC).

تزریق بطن راست در نمای جانبی

باد شدن بالن، ایجاد شدن و از بین رفتن waist

McCrindle پیشنهاد کرد که قطر بالن مناسب برای والولوپلاستی ۱/۲ تا ۱/۳ برابر آنولوس دریچه است. استفاده از بالن با قطر کمتر با ریسک تنگی باقیمانده و استفاده از بالن با قطر بزرگتر با ریسک نارسایی دریچه شریان ریوی همراه است.^۶

روش بررسی

این مطالعه به صورت آینده‌نگر در مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی تهران طی دو سال از ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ انجام شده است. اطلاعات مربوط به بیماران با تشخیص تنگی دریچه شریان ریوی که تحت بالن والولوپلاستی قرار گرفته‌اند در مدت بستری و در مراجعات سرپایی در فرم جمع‌آوری اطلاعات ثبت شد. در بخش کتریزاسیون از طریق ورید رانی کاتریسم انجام می‌شود. فشار بطن راست و شریان ریوی قبل از بالن اندازه‌گیری می‌شود. با تزریق در بطن راست در دو نمای روپرو و جانبی آناتومی دریچه ریوی بررسی می‌شود و آنولوس آن اندازه‌گیری می‌شود. بالن با قطر ۱/۲ برابر آنولوس انتخاب می‌شود و از طریق گاید وایری (سیم راهنمایی) که داخل شریان ریوی چپ (ترجیحاً) قرار گرفته است از دریچه عبور داده می‌شود. سپس بالن باد می‌شود تا (فرورفتگی و سطح بالون) تشکیل شود و بعد از آن نیز Waist از بین برود. بعد از والولوپلاستی از طریق یک کاتر Endhole-side hole فشار بطن راست و شریان ریوی اندازه‌گیری می‌شود. با این روش حداقل گرادیان بین بطن راست و شریان ریوی قبل از بالن و بالافاصله بعد از بالن به دست می‌آید. روز بعد برای بیماران اکوکاردیوگرافی انجام شده و حداقل گرادیان در سطح دریچه اندازه‌گیری می‌شود. آن‌ها که تنگی باقیمانده در سطح افاندیبول دارند تحت درمان با پروپرانولول به مدت شش ماه با دوز ۱-۲mg/kg روزانه قرار می‌گیرند. اگر بعد از بالن والولوپلاستی فشار بطن راست به نصف یا کمتر از فشار اولیه بررسی، به عنوان بدون تنگی باقیمانده (بدون تنگی ناحیه افاندیبول) و در غیر این صورت به عنوان با تنگی باقیمانده (با تنگی ناحیه افاندیبول) بررسی شدند.^۵ اکوی سریال روز بعد از انجام مداخله، سپس یک‌ماه، سه‌ماه، شش‌ماه و یک‌سال بعد انجام می‌شود و حداقل گرادیان به دست آمده در اکوکاردیوگرافی در پرسشنامه ثبت می‌شود. در این مطالعه ما نسبت سطح بالن به سطح

مداخله با هم اختلاف معنی دار داشت ($P=0.003$). گرادیان 63 ± 31 برای گروه بدون ایندراال و گرادیان 94 ± 35 برای گروه با ایندراال. در کل بیماران نسبت سطح بالن به سطح بدن در برابر نارسایی پولمونر مقایسه شد که این نسبت با PR متوسط و شدید ارتباط معنی داری داشت ($P=0.015$). برای گروه بدون PR یا PR خفیف 322 ± 77 و برای گروه با PR متوسط و شدید 387 ± 94 بود. بر اساس نمودار Roc-curve برای نسبت سطح بالن به سطح بدن و در نظر گرفتن PR عدد $290/5$ با حساسیت 81% و ویژگی 48% به عنوان نقطه قطع (Cut point) قابل پیشنهاد است و می تواند به عنوان معیاری برای انتخاب بالن قبل از کتریزاسیون (از جهت آماده بودن وسایل) کمک کند.

عوارض: در کتریزاسیون کودک ۱۲ ساله قبل از مداخله (در مراحل اولیه انجام کتریزاسیون) آپنه و برادی کاردی ایجاد شد که با اقدامات حمایتی و آمبوبگ برگشت. مورد دوم، در کودک ۱۱ ساله ای بود که دچار برادی کاردی شد که با تجویز آتروپین ضربان بیمار بهبود یافت. مورد سوم کودک سه ساله که قبل از مداخله دچار تاکی آریتمی شد که با جابه جا کردن کاتتر ریتم به فاصله کوتاهی سینوسی شد. مورد چهارم حین کتریزاسیون کودک هفت ماهه بود که برادی کاردی ایجاد شد که در این بیمار ضربان ساز موقتی Temporary Pace Maker (TPM) گذاشته شد. در نهایت ریتم بیمار بعد از انجام پروسیجر سینوسی بود. در تمام موارد فوق بالن و الولوپلاستی با موفقیت انجام شد. شیرخوار چهار ماهه با وزن هفت کیلو و با تنگی شدید دریچه شریان ریوی که مجرای بیضی باز (PFO) هم داشت ساعتی بعد از کتریزاسیون دچار تشنج های فوکال تکرار شونده شد. در بررسی نورولوژیک و توموگرافی کامپیوتوری مغز (Brain CT) ایسکمی در همی سفر (نیم کره) راست، در محدوده شریان معزی میانی دیده شد.

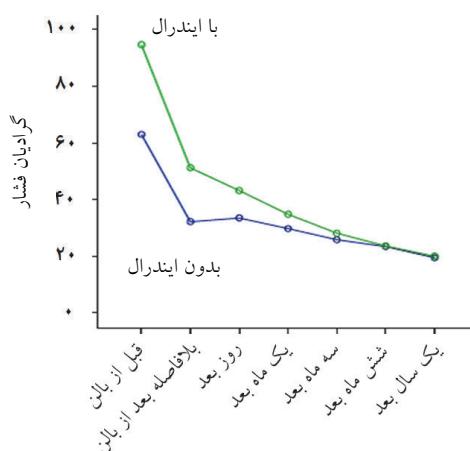
اطلاعات توسط نرم افزار SPSS ویراست ۱۱ و با استفاده از آزمون های آماری t -test، Correlation، Simple linear regression و Roc curve آنالیز شد. مقادیر $P<0.05$ معنی دار تلقی شد.

یافته ها

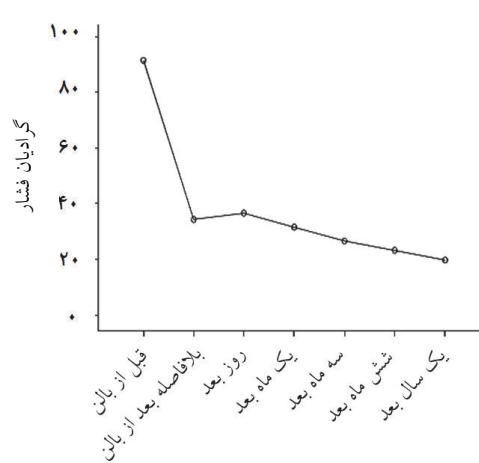
در این مطالعه ۷۸ بیمار بررسی شد. اطلاعات دموگرافیک در جدول ۱ نشان داده شده است. ۳۵ بیمار مونث ($44/9$) و ۴۳ بیمار مذکر ($55/10$) بودند. میانگین وزن $16/18\pm8/8$ کیلوگرم و سن متوسط بیماران ($29\pm3/5$ سال) بود. برای ۴۶ بیمار ($59/0$) بالن SC و برای ۳۲ بیمار بالن (NC) Non compliant استفاده شد. در مقایسه گرادیان گرفته شده با اکوکاردیوگرافی و گرادیان در کتریزاسیون (Cath lab)، گرادیان حداقل گرفته شده (PPG) با اکوکاردیوگرافی ($85/95\pm34/8$) به گرادیان گرفته شده در کتریزاسیون ($91/54\pm38/2$) نزدیکتر بود. در نمودار ۱، سیر تغییرات گرادیان فشار در تمام بیماران از قبل از کتریزاسیون و بلا فاصله بعد از بالن تا ۱۲ ماه بعد دیده می شود. بعد از بالن افت محسوس گرادیان دیده می شود ($P<0.001$) که در اکوی روز بعد این گرادیان بیشتر می شود، اما به تدریج این گرادیان کم خواهد شد. بیماران مجدداً به دو گروه با تنگی ناحیه انفاندیبول و بدون تنگی انفاندیبول تقسیم می شوند (اگر فشار بطن راست بعد از بالن به کمتر از 50% فشار اولیه برسد، بدون تنگی انفاندیبول و در غیر این صورت با تنگی انفاندیبول می باشد)⁵ در مجموع بیماران ۴۵ بیمار ($57/0$) با تنگی ناحیه انفاندیبول و ۳۳ بیمار ($43/0$) بدون تنگی انفاندیبول می باشد. در مقایسه این دو گروه از نظر سن، جنس، وزن، نوع بالن و شدت نارسایی دریچه ریوی Pulmonary Regurgitation (PR) و نسبت سطح بالن به سطح بدن با هم اختلاف معنی داری نداشتند. در نمودار ۲ سیر تغییرات گرادیان در دو گروه با تنگی ناحیه انفاندیبول و بدون تنگی انفاندیبول نشان داده شده است. در این دو گروه اختلاف گرادیان اولیه (قبل از بالن) با هم مقایسه شد که این اختلاف معنی دار بود ($P=0.009$). در گروه بدون تنگی 204 ± 32 و در گروه با تنگی 82 ± 36 بود. از میان ۴۵ بیمار با تنگی انفاندیبول، ۲۷ بیمار ($60/0$) ایندراال دریافت کردند و $18/0$ بیمار ($40/0$) ایندراال دریافت نکردند. در نمودار ۳، سیر تغییرات گرادیان در این دو گروه نشان داده شده است. در این دو گروه گرادیان قبل از

جدول-۱: مشخصات بیماران و فراوانی نوع بالن های استفاده شده

تعداد		جنس	
$35(44/9)$	منش	مذکر	
$43(55/1)$			وزن
$16/18\pm8/8$			سن
$4/29\pm3/5$			
$46(59/0)$	SC		
$32(41)$	NC		
SC= Semi Compliant, NC= Non Compliant			

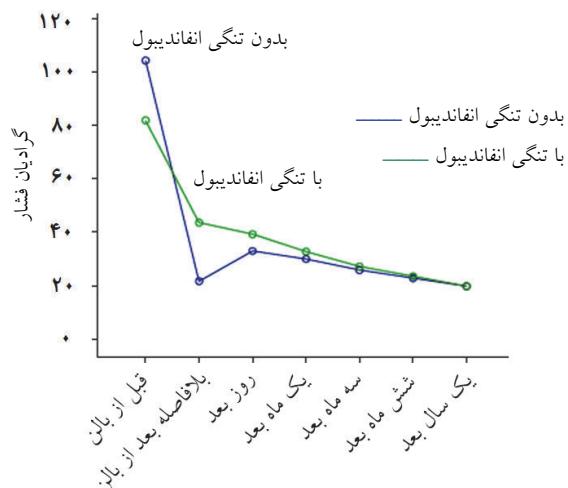
نمودار-۳: منحنی تغییرات گرادیان فشار قبل از بالن تا یک سال بعد در دو گروه با و بدون ایندرال

نمودار-۱: منحنی تغییرات گرادیان فشار قبل از بالن تا یک سال بعد از بالن در تمامی بیماران والولوپلاستی شده

بعد از والولوپلاستی مراجعه نداشتند و لذا از لیست خارج شدند. برای کودک هشت ساله بالن والولوپلاستی به روش دابل بالن انجام شد (بالن تی شک (Tyshack) و اطلس). فشار بطن راست از ۹۵ به ۵۷ میلی متر جیوه رسید. این بیمار تحت درمان با ایندرال قرار گرفت و در بررسی یک ساله حداکثر گرادیان با اکو ۳۰ میلی متر جیوه بود و نارسایی دریچه ریوی خفیف داشت.

ضایعات همراه: در دو مورد مجرای شریانی باز Patent Ductus Arteriosus (PDA) بود که با کویل بسته شد. در دو مورد نقص دیواره بین بطنی (VSD) Ventricular Septal Defect کوچک و در سه مورد نقص دیواره بین دهلیزی Atrial Septal Defect (ASD) کوچک وجود داشت.

نمودار-۲: منحنی تغییرات گرادیان فشار قبل از بالن تا یک سال بعد در دو گروه با تنگی و بدون تنگی انفاندیبول

بحث

بالن والولوپلاستی پولمونر به عنوان درمان استاندارد برای بیماران با PS شدید توصیه می شود.^{۲۵} در مطالعه ما نتایج بالن والولوپلاستی و نتیجه بیماران با تنگی باقیمانده در ناحیه انفاندیبول بررسی شد. افت گرادیان بلافصله بعد از بالن قابل توجه است. نتایج مشابه در سایر مطالعات نیز وجود داشت.^{۲۶} در این مطالعه بیماران بعد از والولوپلاستی بر اساس میزان افت فشار بطن راست (فشار بطن راست بعد از بالن کمتر از ۵۰٪ فشار اولیه یا بیشتر مساوی ۵۰٪

فشار بطن راست ۱۵۰ میلی متر جیوه بود که بعد از بالن به ۱۰۰ میلی متر جیوه رسید. در اکوی دو ماهه گرادیان حداکثر ۷۰ میلی متر جیوه بود. این بیمار مجدداً برای پیگیری مراجعه نکرد. این بیمار از مطالعه خارج شد. یک مورد مورتالیتی در واحد کتریزاسیون در کودک پنج ماهه با فشار بطن راست ۱۱۵ میلی متر جیوه بود که قبل از عبور از دریچه شریان ریوی خروجی بطن راست سوراخ شد. بیمار تحت عمل جراحی ترمیم پارگی و رفع تنگی دریچه شریان ریوی قرار گرفت ولی بعد از عمل به دلیل خونریزی فوت نمود. ۱۵ بیمار

آنولوس پولمونر بود و دو بیمار هم دچار پریکاردیال افیوژن بعد از پروسیجر شدند.^۹ در مطالعه منال حسن^۵ در بررسی ۷۲ شیرخوار با تنگی دریچه ریوی شدید و چهار شیرخوار با دریچه پولمونر سوراخ نشده، آپنه گذرا در ۴۶٪ بیماران، برادی کاردی سینوسی در ۲۷٪ و پروفوراسیون که خودبه خود بهبود پیدا کرد در ۳/۸٪ و از دست دادن نبض فمورال به صورت گذرا در ۶٪ بیماران دیده شد. مرگ حین پروسیجر در سه مورد (۴٪) دیده شد که یک مورد آن ناشی از پارگی آنولوس پولمونر بود. البته در این مطالعه میانگین سن بیماران $5/63 \pm 2/99$ ماه بود. در این بررسی ما شاخص سطح بالن به سطح بدن را محاسبه کردیم تا در صورت امکان بتوانیم راهکار مناسبی جهت انتخاب سایر بالن قبل از کتریزاسیون داشته باشیم. این نسبت در دو گروه با تنگی افاندیبولار و بدون تنگی افاندیبولار اختلاف معنی داری نداشت. در مقایسه این نسبت با شدت PR، با PR متوسط و شدید ارتباط معنی داری وجود داشت ($P=0/015$). بر اساس منحنی Roc curve عدد (۲۹۰/۵) با حساسیت ۸۱٪ و ویژگی ۴۸٪ برای ایجاد PR به عنوان point Cut point محاسبه می شود.

بالن والولوپلاستی دریچه پولمونر نتایج بسیار مطلوبی در پی دارد. گرایان باقیمانده در ناحیه افاندیبول در این بیماران بعد از والولوپلاستی به مرور کاهش پیدا می کند. تجویز ایندرال در این بیماران به تسریع این روند کمک خواهد کرد. پی گیری طولانی مدت چند ساله به خصوص از جهت نارسایی دریچه ریوی و اندازه بطن راست توصیه می شود. نتایج بالن والولوپلاستی در گروه سنی شیرخواران به صورت جداگانه بررسی شود. نسبت سطح بالن به سطح بدن قبل از کتریزاسیون در نظر گرفته شود تا از شدت PR بعد از بالن کاسته شود. شدت نارسایی دریچه سه لقی نیز در این بیماران بعد از بالن بررسی شود.

فشار اولیه به دو گروه با تنگی افاندیبول و بدون تنگی افاندیبول تقسیم شدند. در مقایسه این دو گروه از نظر سن، جنس و وزن اختلاف معنی داری با هم نداشتند ولی اختلاف گرایان اولیه (قبل از بالن) در این دو گروه معنی دار بود ($P=0/009$) و در گروه بدون تنگی افاندیبول بالاتر بود. در مطالعه Thapar گفته شده که گرایان ناحیه افاندیبول با افزایش سن و افزایش میزان گرایان تنگی اولیه، بیشتر می شود.^۴ در این مطالعه بیمارانی که فشار بطن راست سیستمیک بعد از بالن داشتند، کاندید درمان با ایندرال بودند و به شش بیمار با تنگی شدید ناحیه افاندیبول ایندرال تجویز شد که با بهبود تنگی همراه بود. در بررسی ما، ۴۵ بیمار با تنگی ناحیه افاندیبول وجود داشت که ۲۷ مورد آن تحت درمان با ایندرال قرار گرفتند. در گروهی که ایندرال دریافت کردند (نمودار ۳) سیر افت گرایان دائمی است ولی در گروهی که ایندرال مصرف نکردند افت گرایان روز بعد از کتریزاسیون به حالت پلاتو می رسد و مجددآ طی ماه اول سیر نزولی خود را ادامه می دهد. در مطالعه Dhiraj مشخص شد که حتی گرایان بالا در ناحیه افاندیبول بعد از والولوپلاستی، به مرور زمان کاهش قابل توجهی خواهد یافت.^۷ عوارض ناشی از والولوپلاستی کم است. در این بررسی یک مورد مورتالیتی ناشی از پارگی ناحیه خروجی بطن راست (خونریزی بعد از عمل) وجود داشت. یک بیمار بعد از والولوپلاستی دچار تشنج های فوکال و نواحی ایسکمی در مغز شد (این بیمار PFO داشت و فشار بطن راست برابر با ۱۵۰ میلی متر جیوه بود). چهار مورد هم عارضه کوچک بود که والولوپلاستی با موفقیت انجام شد. در سایر مطالعات نیز عوارض کم بوده است. در مطالعه Werynski پنج بیمار دچار عارضه شدند، که در یک مورد بالن در ورید ایلیاک گیر کرد که بیمار جراحی شد.^۱ در مطالعه Lua در بررسی ۳۴ بیمار، یک مورد فوت به دلیل تامپوناد ناشی از پارگی

References

- Lourdes PR, Latson LA. Pulmonary stenosis (chapter 40). In: Allen HD, Driscoll D, Shaddy RE, Feltes T, editors. Moss and Adams' Heart Disease in Infants, Children, and Adolescents. 7th ed. Philadelphia, PA: Lippincott William and Wilkins; 2008. p. 835.
- Lourdes PR, Latson LA. Pulmonary stenosis (chapter 40). In: Allen HD, Driscoll D, Shaddy RE, Feltes T, editors. Moss and Adams' Heart Disease in Infants, Children, and Adolescents. 7th ed. Philadelphia, PA: Lippincott William and Wilkins; 2008. p. 841-2.
- Holzer RJ, Cheatum JP. Therapeutic cardiac catheterization (chapter 16). In: Allen HD, Driscoll D, Shaddy RE, Feltes T, editors. Moss and Adams' Heart Disease in Infants, Children, and Adolescents. 7th ed. Philadelphia, PA: Lippincott William and Wilkins; 2008. p. 374.
- Thapar MK, Rao PS. Significance of infundibular obstruction following balloon valvuloplasty for valvar pulmonic stenosis. *Am Heart J* 1989;118(1):99-103.
- Manal Hassan Saad, Alaa Mahmoud Roushdy, Maiy Hamdy Elsayed. Immediate and medium-term effect of balloon pulmonary valvuloplasty in infants with critical pulmonary stenosis during the

- first year of life: A prospective single center study. *J Saudi Heart Assoc* 2010;22:195-201.
6. McCrindle BW. Independent predictors of long-term results after balloon pulmonary valvuloplasty. Valvuloplasty and Angioplasty of Congenital Anomalies (VACA) Registry Investigators. *Circulation* 1994;89(4):1751-9.
  7. Gupta D, Saxena A, Kothari SS, Juneja R. Factors influencing late course of residual valvular and infundibular gradients following pulmonary valve balloon dilatation. *Int J Cardiol* 2001;79(2-3):143-9.
  8. Rao PS, Galal O, Patnana M, Buck SH, Wilson AD. Results of three to 10 year follow up of balloon dilatation of the pulmonary valve. *Heart* 1998;80(6):591-5.
  9. Luo F, Xu WZ, Xia CS, Shi LP, Wu XJ, Ma XL, et al. Percutaneous balloon pulmonary valvuloplasty for critical pulmonary stenosis in infants under 6 months of age and short and medium term follow-up. *Zhonghua Er Ke Za Zhi* 2011;49(1):17-20.
  10. Weryński P, Rudzinski A, Król-Jawien W, Kuźma J. Percutaneous balloon valvuloplasty for the treatment of pulmonary valve stenosis in children: a single centre experience. *Kardiol Pol* 2009;67(4):369-75.

The evaluation of late outcome of balloon pulmonary valvuloplasty in children

Paridokht Nakhostin Davari
M.D.

Hojat Mortazaeian Langrodi
M.D.

Hamid reza Ghaemi M.D.*

Department of Pediatric
Cardiology, Rajaee Heart Center,
Tehran University of Medical
Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

Received: May 04, 2011 Accepted: June 26, 2011

Background: Isolated pulmonary valve stenosis represents 8-10% of congenital cardiac anomalies. This study was performed to evaluate the late outcomes of Balloon Pulmonary Valvuloplasty (BPV) in children with residual infundibular stenosis.

Methods: Seventy-eight patients underwent BPV in Rajaee Heart Center in Tehran Iran, from 2008-2010. The patients were divided into two groups: with and without infundibular stenosis. The group with infundibular stenosis was subdivided into two groups: with and without propranolol administration. Gradient measurement follow-ups by Doppler echocardiography were done on the first day and 1, 3, 6 and 12 months afterwards.

Results: Thirty five (44.9%) patients were male and 43 (55.1%) were female. The mean age of participants was 4.29 ± 3.5 years and the mean weight 16.18 ± 8.8 kg. 33 patients (43%) did not show residual infundibular stenosis but 45 (57%) did so in the evaluations. There were no significant differences between the two groups regarding age, weight, sex, kind of balloon valvoplasty, balloon to body surface area ratio and pulmonary regurgitation (PR). Propranolol was administered to 27 (60%) patients with residual stenosis for six months but 18 (40%) did not receive the medication. In both groups, the gradient significantly decreased immediately after BPV ($P < 0.0001$). In the propranolol group a constant decrease in residual gradient was seen. There was a significant relationship between balloon to body surface area ratio ($387 \pm 94 \text{ mm}^2/\text{m}^2$) with moderate to severe PR ($P < 0.015$).

Conclusion: BPV is a safe and effective procedure to treat PS. Residual infundibular gradient after BPV decreases over time and propranolol helps decrease the gradient.

Keywords: Balloon pulmonary valvuloplasty, propranolol, pulmonary stenosis.

* Corresponding author: Rajaee Heart Center, end of Niayesh Highway, Valiasr Ave., Tehran, Iran
Tel: +98- 21- 23922509
E-mail: ghaemi.hamidreza@gmail.com